

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

napisanej przez mgr Tomasza Gałczyńskiego pod kierunkiem prof. UG dr. hab. Jerzego Ciszewskiego pod tytułem „Zgoda uprawnionego jako przesłanka uchylająca odpowiedzialność cywilną prasy za naruszenie prawa do prywatności”.

Rozprawa doktorska została poświęcona problematyce zgody uprawnionego - osoby, której dotyczy publikacja prasowa, jako przesłanki wyłączającej odpowiedzialność prasy za naruszenie w publikacji prasowej prawa do ochrony prywatności uprawnionego.

Zasadniczym celem pracy jest ustalenie jakie zachowanie uprawnionego należy interpretować jako jego zgodę na ingerencję prasy w jego prywatność. Praca zawiera również analizę problematyki formy zgody uprawnionego, jej ram podmiotowych oraz przedmiotowych, a także warunków skutecznego udzielenia zgody oraz skutków jej wyrażenia w okolicznościach wystąpienia wady oświadczenia woli.

Praca zawiera również analizę kwestię doniosłości i konieczności udzielenia zgody uprawnionego na ingerencję w jego prywatności z uwzględnieniem takich okoliczności jak specyficzne uwarunkowania związane osobiście z uprawnionym lub przez niego wywołane, charakter danej publikacji, a także z uwzględnieniem norm kolizyjnych prawa do ochrony prywatności oraz wolności słowa i wolności prasy oraz jej zagwarantowanych konstytucyjnie i ustawowo praw i obowiązków.

Praca składa się z sześciu rozdziałów.

W Rozdziale 1 została zawarta analiza zasadniczych dla istoty pracy pojęć „prywatności” i „zgody”. Analiza oparta została na analizie dorobku naukowego w tym zakresie. W Rozdziale 1 m.in. przedstawiono różne koncepcje dotyczące prawnej kwalifikacji zgody uprawnionego, zarówno uznającą zgodę za czynność prawną jak i koncepcję przeciwną. Ponadto przedstawiono argumentację autora pracy uzasadniającą jego stanowisko uznające zgodę uprawnionego za jednostronną czynność prawną.

W Rozdziale 1 przedstawiono również ewolucję pojęcia prawa do prywatności w doktrynie polskiej i zagranicznej.

Rozdział 2 przedstawia historyczny rozwój uprawnienia do decydowania o własnej prywatności oraz prawa do ochrony prywatności, determinowany rozwojem społeczno - ekonomicznym oraz wzrostem znaczenia i aktywności prasy w czasach nowożytnych.

W Rozdziale 3 pracy zawarto analizę regulacji prawa do ochrony prywatności w Niemczech, Francji, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii oraz Stanach Zjednoczonych Ameryki, a także przedstawiono analizę orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dotyczącego prawa do ochrony prywatności.

Rozdział 4 pracy zawiera szczegółową analizę polskiego systemu prawnego w zakresie w jakim występuje w nim (niezależnie od charakteru regulacji, jej celu oraz definicji) prawo do ochrony prywatności oraz zgoda uprawnionego dotycząca tego prawa. Autor pracy dokonał analizy badanego zagadnienia w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w kodeksie cywilnym, w prawie prasowym, w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych, w ustawie o ochronie danych osobowych, w ustawie o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz w kodeksie karnym. Ponadto w Rozdziale 4 zawarto analizę specyfiki przedmiotowych zagadnień w poszczególnych regulacjach prawnych oraz ich wzajemnej zależności.

Rozdział 5 zawiera analizę poszczególnych aspektów i zagadnień dotyczące zgody uprawnionego i prawa do ochrony jego prywatności. W tym Rozdziale znajduje się analiza prawnego charakteru skutków zgody uprawnionego, w szczególności w kontekście sugerowanej już tytule pracy tezy, że zgoda uprawnionego wyłącza bezprawność ingerencji.

Kolejna część Rozdziału 5 dotyczy prawnych aspektów sposobu i formy wyrażania zgody uprawnionego na ingerencję prasy w jego prywatność. W tej części pracy znalazły się m.in. argumenty „za” i „przeciw” akceptacji dla zgody dorozumianej (konkludentnej) oraz przedstawienie przesłanek odróżniających zgodę dorozumianą (akceptowaną przez autora pracy) od zgody milczącej (zasadniczo nieakceptowanej przez autora pracy). W pracy zawarto

również określenie warunków uznania danego zachowania za zgodę dorozumianą, bądź wyraźną. W części pracy dotyczącej sposobu i formy wyrażenia zgody przez uprawnionego został również zbadany aspekt zgody uprawnionego zawartej w umowie.

Rozdział 5 zawiera również analizę autoryzacji – instytucji prawa prasowego, interpretowanej przez autora pracy jako szczególny rodzaj zgody uprawnionego na opublikowanie informacji dotyczących jego prywatności w formie cytatu samego uprawnionego (w wypadkach kiedy taka autoryzowana wypowiedź dotyczy prywatności uprawnionego) i mającej regulację specyficzną względem sytuacji standardowej zgody.

W Rozdziale 5 zawarto również analizę zasięgu podmiotowego, czasowego i przedmiotowego (treściowego) zgody uprawnionego. W pracy został określony podmiot mogący być dysponentem skutecznie udzielonej zgody oraz ramy treściowe udzielonej zgody, w szczególności determinowane tym, kogo informacje objęte zgodą wyrażaną przez uprawnionego mają dotyczyć. Następnie przedstawiono analizę dotyczącą zasięgu czasowego zgody uprawnionego, a także kwestię ograniczeń zgody, na przykład dotyczących danego terytorium lub tytułu prasowego.

W Rozdziale 5 została także zawarta analiza kwestii zgody abstrakcyjnej lub blankietowej (wraz z argumentacją autora pracy akceptującą taką zgodę), odwołalności zgody oraz jej wyrażenia *ex post*.

Rozdział 5 zawiera również analizę ważności zgody uprawnionego i warunków skutecznego wyłączenia taką zgodą bezprawności publikacji. W tej części pracy zawarto analizę przesłanek zdolności do udzielenia zgody, ocenę możliwości udzielenia zgody za osobę zmarłą oraz analizę ograniczeń udzielenia zgody z uwagi na konieczność zgodności z prawem i zasadami współżycia społecznego oraz zależność udzielenia zgody od kodeksowych wad oświadczenia woli.

Rozdział 5 kończą rozważania dotyczące wyjątków od wymogu uzyskania zgody uprawnionego wynikające ze związku publikacji zawierającej informacje ze sfery prywatności uprawnionego z jego działalnością publiczną lub z działania prasy w usprawiedliwionym

interesie społecznym, a także analiza dotycząca prawnych skutków przyczynienia się uprawnionego do kwestionowanej publikacji prasowej i ingerencji prasy w prywatność uprawnionego.

W Rozdziale 6 zawarto opracowanie dotyczące konsekwencji prawnych bezprawnej ingerencji prasy w prywatność uprawnionego, podstaw prawnych odpowiedzialności cywilnej strony prasowej, podmiotów odpowiedzialnych, rodzajów przysługujących pokrzywdzonym roszczeń cywilnych oraz kwestii formalno procesowych.

Pracę kończy podsumowanie dokonanych w pracy ustaleń.

Tomasz Gałczyński

ABSTRACT OF DOCTORAL THESIS

written by Tomasz Gałczyński, Master of Law, under the guidance of Dr Jerzy Ciszewski, Professor at the University of Gdansk, titled '*Consent of the entitled person as a circumstance excluding civil liability of the press for violation of privacy.*'

The thesis is devoted to issues relating to the consent of the entitled person – in this case, the person referred to in a press publication – as a circumstance that excludes responsibility of the press for violation of his/her right to privacy in the press publication.

The main goal of this work is to determine what actions of the entitled person should be construed as his/her consent to the intrusion on his/her privacy by the press. The thesis also contains an analysis of the issues relating to the form in which the entitled person can express such a consent, the subjective and objective extent of the consent, the conditions for its validity, and the consequences of legal defects in the respective declaration of will.

The thesis also provides an analysis of the importance and necessity of the entitled person's consent to intrusion on privacy that takes into account the particular circumstances relating to or caused by the person, the nature of a given publication, and the conflicting provisions of privacy laws *vis-à-vis* laws on freedom of speech and freedom of the press, and the rights and obligations of the press established by law and guaranteed by the constitution.

The thesis consists of six chapters.

Chapter 1 contains an analysis of the terms 'privacy' and 'consent,' which are fundamental to the present work. The analysis is based on an examination of the existing academic works in this field. In particular, Chapter 1 presents the opposing concepts concerning the legal classification of the entitled person's consent: both those that recognise the consent as a legal act and those that do not. The author provides arguments in favour of his view that the entitled person's consent should be considered a unilateral legal act.

In addition, Chapter 1 describes the evolution of the concept of the right to privacy in the Polish and foreign legal doctrines.

Chapter 2 outlines the evolution of the right to dispose of one's privacy and the right to the protection of privacy, as determined by the social and economic development of society and by the increased importance and activity of the press in modern times.

In Chapter 3, we analyse the provisions of laws on the protection of privacy in Germany, France, the United Kingdom, Spain, and the United States of America. The chapter also contains an analysis of the judicial practice of the European Court of Human Rights concerning the right to the protection of privacy.

Chapter 4 contains a detailed analysis of the Polish legal system insofar as it pertains to the right to the protection of privacy and to the entitled person's consent to intrusions on his/her privacy (regardless of the nature of the respective regulation, its objectives and definitions). We have conducted an analysis of the research question as reflected in the Constitution of the Republic of Poland, the Civil Code, the Press Law, the Act on Copyright and Related Rights, the Act on Personal Data Protection, the Act on Electronic Services, and the Penal Code. In addition, Chapter 4 contains an analysis of the specifics of the research question in various legal regulations and their mutual dependencies.

Chapter 5 contains an analysis of various aspects and issues relating to the entitled person's consent and his/her right to the protection of privacy. In the chapter, we offer an analysis of the legal consequences of the entitled person's consent, in particular, in the context of the proposition – advanced in the very title of this work – that the entitled person's consent excludes the unlawfulness of intrusion on his/her privacy.

Next, we consider the legal aspects of the mode and form in which the entitled person can express his/her consent to the intrusion on his/her privacy by the press. Among other things, this part of the work discusses arguments for and against the acceptability of implied consent (*consent per facta concludentia*) and presents the distinctive features of implied consent (which, in our opinion, is acceptable) as opposed to tacit consent (which, in our opinion,

is generally unacceptable). The study also determines the conditions under which a given behaviour can be construed as implied or express consent. Another aspect of the problem examined in this part of the thesis is the entitled person's consent as contained in the contract.

In Chapter 5, we also present an analysis of the institution of authorisation. We interpret this institution of the Press Law as a special kind of the entitled person's consent to the publication of information concerning his/her privacy in the form of quotations from his/her own words (if the authorised statement concerns his/her privacy), which is regulated somewhat differently from a standard consent.

Next, we present an analysis of the subjective, temporal, and objective (substantive) extent of the entitled person's consent. We identify the subject who can give a legally effective consent and determine the substantive extent of such a consent, which, in particular, depends on the persons referred to in the information covered by the entitled person's consent. This is followed by an analysis of the temporal extent of the entitled person's consent and a discussion of consent restrictions, e.g. with respect to a particular area or press title.

Chapter 5 also contains an analysis of issues relating to the abstract (blank) consent along with our arguments for its acceptability, the revocability of consent, and *ex post* consent.

Next, we present an analysis of the validity of the entitled person's consent and a discussion of the conditions under which such a consent will exclude the unlawfulness of publication. This part of the thesis contains an analysis of the capacity to give consent, an evaluation of the possibility of giving consent for a deceased person, and an analysis of the limitations on consent due to the necessity to comply with the law and the rules of social coexistence or due to the consent being affected by legal defects in the declaration of will.

Chapter 5 is concluded with a discussion of exceptions to the requirement to obtain the entitled person's consent due to the fact that the publication of information concerning the entitled person's privacy is connected with his/her public activity or when the press is acting in justifiable public interest. This is followed by an analysis of the legal consequences of the

entitled person's own contribution to a contested press publication and the intrusion on his/her privacy by the press.

Chapter 6 contains a discussion of the legal consequences of an unlawful intrusion by the press on the entitled person's privacy, the legal basis for civil liability of the press and parties responsible, the types of civil claims available to the aggrieved persons, and a number of procedural issues.

The work concludes with a summary of the author's findings presented in the thesis.

Tomasz Gałczyński

